

N:o 7.

Af herrar **C. G. Johansson** i Affösa och **J. W. Bengtsson** i Häradsköp, om ändring i gällande bestämmelser rörande skyldigheten att deltaga i byggnad och underhåll af kyrka m. m.

Bland de åtgärder, hvilka på skattelagstiftningens område under senare tider tilldragit sig mycken uppmärksamhet, torde med skäl kunna nämnas sträfvandet efter att utjämna bördorna och lägga dem där den bästa bärkraften förefinnes. Att mycket afsevärda resultat ernåtts på detta område skall af ingen med fog kunna förnekas, men denna omständighet kan ej innebära skälig anledning för öfvergifvandet af den sålunda beträdda vägen. Åtskilligt återstår ännu att göra innan de skattskyldiga kunna känna sig tillfredsställda.

På vissa områden baseras skatteplikten på efter vår mening orättvisa grunder, och vilja vi i det afseendet påpeka skyldigheten att bygga och underhålla kyrka, sockenstuga, prästgård, tingshus och häradsfängelse. Härvidlag har man ej fullt tillämpat den solidaritetsprincip, som i skatteväg bör få göra sig gällande emellan de olika samhällsmedlemmarne, utan allt hittills utkräft full skatt för fastighet och blott hälften däraf för andra beskattningsföremål. Härigenom hafva också en del skattdragande kommit i en betydligt gynnsammare ställning än andra, och detta kan ej betecknas annat än som både olämpligt och orättvist.

Att man i mycket vidsträckta kretsar haft samma uppfattning om denna skatteplikt, anse vi vara till fullo ådagalagdt genom de många framställningar, hvilka sedan årtionden tillbaka gjorts för att åstadkomma ändring härutinnan. Visserligen har man ännu ej nått det därmed åsyftade målet, men frågan står dock alltjämt på dagordningen.

Under förlidet är väckta motioner i berörda syfte tillstyrktes af lagutskottet och biföllos utan debatt i Andra Kammaren, men afslogos i den Första, sedan lagutskottets ordförande framställt yrkande därom.

De skäl på hvilka detta afslagsyrkande hvilade, och hvilka af sin upphofsman erhöilo benämningen sakliga, synas oss dock delvis vara af den märkliga beskaffenhet, att de icke böra stå alldeles oemotsagda i Riksdagens handlingar. Enligt Första Kammarens protokoll yttrade han bland annat:

»Det lärer icke kunna förnekas, att fastigheterna inom en kommun hafva större intresse af sådana kommunens byggnader som kyrka och prästgård och dylikt, än det lösa kapital, som tillfälligtvis kommer in i en församling. Det är gifvet att detta lösa kapital, som kommit i församlingen och där betalar till nybyggnad af kyrka och prestgård, nästa år kanske flyttar öfver till en annan församling och då får betala där också, under det fastigheten ligger där den ligger och blott en gång på många år behöfver bidraga till kyrka och prästgårdsbyggnad.»

Hvad nu vidkommer påståendet, att fastigheterna inom en kommun hafva större intresse af kyrkobyggnader med mera än det lösa kapitalet, så synes oss både det ena och det andra härutinnan hvila på en fullständig missuppfattning. Ty för såväl löst kapital som fastigheter får det väl anses vara absolut utan intresse, om berörda byggnader uppföras eller ej, enär man hos dylika ting alls icke kan förutsätta några intressen. Sådana kunna enligt vårt förmenande endast förefinnas hos personer, aldrig hos kapital och fastigheter.

Att löst kapital genom flyttning från det ena samhället till det andra skulle framför annan egendom blifva beskattadt, anse vi ej vara förhållandet, och kunna vi för den skull icke tillmäta detta argument större betydelse än som förefinnes hos hvarje annan obevisad hypotes. När ett kapital flyttas från det ena samhället till det andra, afser väl dess egare att bereda sig fördelar genom flyttningen, ty eljest vore ju denna ändamålslös. Och i hvarje fall synes oss kapitalet, jämfördt med fast egendom, icke komma i den mest ogynnsamma ställningen, vare sig man pålägger detsamma någon tribut för uppförande af ofvan nämnda byggnader eller icke, enär man vid beskattning af kapital har ett verkligt materiellt underlag att taga skatt ifrån, under det man ofta från den understundom till sitt fulla värde intecknade fastigheten endast har ett skäligen chimäriskt dylikt. Detta oakadt uttages från en sådan fastighet icke allenast skatt för ifrågavarande ändamål utan äfven till hvarje annan kommunal och ecklesiastisk utskyld, som är föremål för utdebitering.

Efter nuvarande beskattningsgrunder beredes icke allenast kapital, utan äfven industrisambällen med dess många inkomsttagare betydlig lättnad vid byggande och underhåll af förut nämnda byggnader, ehuru dylika samhällens befolkning icke i allmänhet är den, som anlitar t. ex. tingslokalerna minst, utan snarare tvärtom. De undersökningar, som blifvit gjorda i sådant afseende, visa oförtydbart att, om skatteplikten skulle utgå efter användandet af ifrågavarande lokaler, det ingalunda skulle vara fastighetsegande som i första hand blefve betalningsskyldige.

Då sålunda efter vårt förmenande ett verkligt behof föreligger att skatteskyldigheten i berörda afseenden reformeras därhän, att full likställighet blir rådande emellan de kommunalt skattskyldige, få vi härmed på grund af hvad nu anfördt blifvit och under åberopande af lagutskottets förliedet år därför anförda skäl, vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del antaga följande

LAG

angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad därtill hörer, så ock af särskild sockenstufva.

Med upphäfvande af lagen angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad därtill hörer, så ock af särskild sockenstufva den 30 juni 1899, förordnas som följer:

Kyrkan med klockstapel, kyrkomur och annat, som till kyrka hörer, så ock sockenstufva, skola, där icke annorlunda är särskildt förordnadt, uppehållas och byggas på deras kostnad, hvilka inom församlingen erlägga kommunalutskylder, efter åsatt fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom prästerskapets privilegier förunnade förmåner, ej skyldiga att i den kostnad deltaga i vidsträcktare mån, än som med samma privilegier må vara förenligt.

Stockholm den 20 januari 1905.

Carl Johansson.
Aflösa.

W. Bengtsson.
Häradsköp.